

de les comarques gironeses i de les dues cites del S. xv, sinó també la de les Illes; i és evidentment l'etimològica, d'on surt molt naturalment l'altra, per la gens insòlita propagació de nasalitat. Mall. *arreve(i)xinar* «addressar (el pèl o els cabells), estufar, lo que 'ls castellans diuen *erizar*», AMAlcover (BDLC III, 1906, 9); Spitzer (*LexikK*, 17) aplegà èxs. mallorquins de la mateixa forma i de tal sentit, i s'esgarrià suposant-ho manllevat de oc. mod. *re-penchinà* (= *re-pentinar*), ço que no perdrem temps refutant-ho. També men. «*ar-reveixinat*, -*da*: erissat, tiwant» (Ferrer Ginart, *Rond. Men.*, 212) i ja *reveixinar* en FebrCard.; i semblant a Eiv.: «*arreveixinar-se*: estirarse», PzCabr.; Spelbrink: *ərvəʃinà-sə* 'encabritar-se (el bestiar)' (BDC xxv, 55); «sa somereta pigà un bram com no n'ha sentit ningú»¹⁵ «sa somereta pigà un bram com no n'ha sentit ningú»¹⁵, JnCastelló (*Rond. Eiv.*, 198), i un altre cop sembla simplement 'deixondir-se' o 'eixiribir-se': «Sigué En Pere qui s'*ar-reveixinà* primer, i digué a Na Lletrudis: —Vés, obri sa porta de sa casa alta!», id. (en Villangómez, *Ll. d'Eiv.*, 214).

És evident que aquí tenim un derivat de *a(r)reversar*, *enr.*, REVERSARE amb el sufix atenuatiu o afectiu *-inar* (*plovinar*, *escopinar* etc.). Es repeteix en diversos parlars occitans, en els quals la *-ss-* ha restat sense palatalitzar, roerg.: «*rebessinà*: trousseur ---» (Vaysier), Erau «*se rebissinà*: se redresser, se hérisser» i, com en el *Decam.*, «nas *rebissinat*: nez retroussé» (Mazuc, *Parler de Pezenàs*): tant a l'un lloc com a l'altre s'han neutralitzat les consonants *v* i *b*; no, en canvi, en rodanès, i allà retrobem la *-v-*, si bé, en canvi, hi ha palatalització de la *ss*, com en català, o més encara, com aquella variant *revetxinar-se* de 1890: «Un porcinglié que de sa touselco / an fa partí, e que tabousco / sus li moure desert de l'Oulimpe negrès, / abans de courte sus si chino / que lou secuton, *revechino* lou rufe péu de soun esquino, / en amoulant si pivo ['pues'] i pège di blacàs», traduït «hérisse le rude poil de son dos, / en aiguisant ses défenses», *Mireio* v, 4e.

No està descartat que hi hagi també força afinitat amb el cast. popular «*emberrenchinarse*: encenderse sumamente en una pasión» que fou usat per Juan Valera: «Que don Paco se *emberrenchinase* hasta tal punto que entrase por el aro --- elevando a Juanita a ser legítimamente su esposa» (*Juanita la L.*, 50) i n'hi ha algun eco hispano-americà (RHisp. XLIX, 433), però veg. DCEC/DECH i BERRINCHE (allí potser encreuament amb un altre radical, i també pot ser que al contacte amb aquest es degui l'africada anòmala del rodanès i de la variant de 1890).

El canvi de *-si-* en *-x-* és ben comparable al sofert per *veixina* 'pet silencios' del ll. VISSIRE (on hi ha també semblança sufixal), *veixiga* VESSICA, *xiular* < *siular*; no fóra desenraonat atribuir-hi influència d'un descendent de REVERSIO, -ONIS, com el que ha donat l'astur. or. *tirar al rebexón* «disparar un palo hacia las piernas de alguno» (Vigón), per més que no és gens necessari. Tampoc és clar que hi hagi gaire afinitat amb l'it. *rovescina* 'espècie de joc de cartes jugat a l'in-

revés', que té homòlegs en cast. *revesino* i cat. *revèssi-na* [Lab.], per als quals, veg. DECH v, 793a50-56.

DERIV.: Lab. 1864 recull *ravexinch* com a dial. per la petita lesió de la pell dels dits arran d'ungla, que en altres llocs es diu *repelons* o *desenemics* o *enemics*, i en cast. *padrastros*. Ara bé la terminació de jo he sentit (comarques gironeses, Girona, Emp., 1911 ---) és en *-i*, plural *-ins* («tinc un *rəvəʃi* que em fa xericar»); Fontserè s'anotava *rebeixi* (sense definició) en el seu DOrt.

La variant en *-in* és deguda al tractament regional arcaic de la *-N*, conservat residualment al Baix-Emp. i altres zones gironeses (*LleuresC*, 303, 279, 284). És també «*revexi*: padrastro de la piel», PzCabr.; jo a l'illa vaig sentir *rəvəʃi* a Santa Eulàlia, però en un sentit anàleg al mallorquí, o sigui 'floquet, plomallet (d'arbres)': «veu aquell *rəvəʃinó* de pins? —? —Sí, aquell *revexi*» i la mà que ho signava era més clara que la llengua (1963). El DAG. reporta *revexi* 'remolí de cabells, en direcció contrària a l'ordinària', amb cita de 1877, i una altra d'un joc de cartes, com a l'aldudí. Però com a Eiv.: «d'entre verds *reveixins*, pel freu desborda / sonorament la cabdalosa font», BGuasp (*IdOr* IX, 103); i a Manacor: «auveya *pupuda*: la que la llana li fa un *revexi* o puput demunt el cap» (BDLC VII, 156).

Emp. *reveixins* «unes formigues que nien en els troncs dels arbres, sobretot en les oliveres» junt amb la dita tòpica «A Agullana caguen llana, / a Darnius són caganius, / a la Jonquera gabatxos, / y a Sant Llorenç *rabatxins*» (Cels Gomis, BCEC, 1901, 185), ço que pot fer al·lusió als grans olivets de St. Llorenç de la Muga; i d'altra banda hi reapareix l'africada ja comentada. Però amb les formigues va «suro *rubaixinós*: menjat per les formigues, a Tossa» (DAG., s. v. *suro*) i el DAG. (VIII, p. 172) recull *ruvaxinch*, *ruvaxiner* i *ruvaxinós*; en fi, amb metàtesi, jo vaig sentir *bəʃəʃin* també en el B. Emp., en el terme de Pals, com a nom d'unes formigues molt grans que són pròpies d'aquells boscos sorrencs (1958).

Arreveixinador, *Arreveixinall*.

¹ Ho documenta amb cita d'un «procès-verbal» de Sedan, a. 1641: «B. ne peut verser son wuaïn faute de bestiaux», *Revue de Champagne et de Brie*, 1898, 720. *Wuaïn* és el fr. ant. *gāin*, de W AidANJAN i es refereix a terrenys erms o boscosos que es posen en conreu, si ía no fa, 'romputs, artigats', ço que respon al sentit oc. ant. — ² D'una banda no fóra impossible una construcció de gerundi *en travessant* (constr. a la fr., no inòida en català); però el conjunt sintàctic demanaria més aviat «l. m. p. / e *travesant* / ---». Potser el ms. portava la tilde de nasal una mica desplaçada, o massa llarga (¿i el filòleg l'aplicà fora de lloc?). — ³ Només hi ha doc. ben recent: «tot lo carrer del Carme: *travestas* fins a la i glésia del Hospital de St. Llatse ---», fulls de la par-ròquia del Pi de Bna. a. 1732. S'infiltrà potser durant la defensa dels barcelonins contra els assaltants franco-castellans de setembre de 1714, desallotjats a morterades i artilleria feixuga de carrer en carrer. —